

RAHOITUSTARKASTUS	OHJE	Nro	
PL 159, 00101 Helsinki	Dnro 2/546/94	204.2	1(5)
Vaihde (90) 18 351	Antopäivä: 14.1.1994		
Sijoitusyhtiöille, joiden arvopaperit ovat julkisen kaupankäynnin kohteena	Voimassaoloaika: 14.2.1994 lukien toistaiseksi		
	Korvaa ohjeen: 6.02 Dnro 1243/8.9/89, 7.12.1989		

OHJE SIJOITUSYHTIÖIDEN ARVOPAPERIEN ARVOON VAIKUTTAVIEN TIETOJEN JULKISTAMISESTA

Rahoitustarkastus antaa rahoitustarkastuslain 4 §:n 2) kohdan nojalla seuraavan ohjeen. Ohjetta laadittaessa on otettu huomioon 5. päivänä maaliskuuta 1979 annettu neuvoston direktiivi arvopaperien viralliselle pörssilistalle ottamista koskevien vaatimusten yhteensovittamisesta (listalleottodirektiivi, ETA-sopimuksen liite IX: neuvoston direktiivi 79/279/ETY) sekä 13. päivänä marraskuuta 1989 annettu neuvoston direktiivi sisäpiirikauppoja koskevien säännösten ja määräysten yhteensovittamisesta (sisäpiiridirektiivi, ETA-sopimuksen liite IX: neuvoston direktiivi 89/592/ETY).

1 YLEISTÄ

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeenlaskijan on ilman aiheetonta viivytystä julkistettava ja toimitettava asianomaiselle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle tiedoksi kaikki sellaiset päätöksensä sekä liikkeeseenlaskijaa ja sen toimintaa koskevat seikat, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon. (Arvopaperimarkkinalain (AML) 2 luvun 7 §:n 1 momentti)

Sijoitusyhtiöiden osalta julkistettavalle tiedolle asetettaviin vaatimuksiin vaikuttaa sijoitusyhtiöiden harjoittaman liiketoiminnan olennainen eroaminen esimerkiksi teollisuus-, kauppaa-, vakuutus- tai pankkitoimintaa harjoittavien yhtiöiden toiminnasta.

Sijoitusrahastolain (480/87) 2 §:n mukaan toimintaa, jolla yleisölle tarjotaan mahdollisuus osallistua yhteisiin arvopaperisijoituksiin saa harjoittaa vain sijoitusrahastotoimintana tai siten, että osallistuminen sijoittamiseen tapahtuu sijoitustoimintaa harjoittavan osakeyhtiön osakkeita merkitsemällä.

Rahoitustarkastus katsoo arvopaperimarkkinalain tavoitteiden ja lain 2 luvun säännösten edellyttävän sijoitusyhtiöiltä pääosiltaan vastaavantasoisista tiedottamista kuin sijoitusrahastoilta.

2 SIJOITUSYHTIÖ

Tässä ohjeessa tarkoitettuna sijoitusyhtiönä on pidettävä sijoitusrahastolain 2 §:ssä tarkoitettua osakeyhtiötä, jonka osakkeita tarjotaan tai on tarjottu yleisölle merkittäväksi tai ostettavaksi tarkoituksena antaa mahdollisuus osallistua yhteisiin arvopaperisijoituksiin. Lisäedellytyksenä on, että sijoitusyhtiö harjoittaa sijoitustoimintaa päätoimialanaan.

Konsernimuodossa toimivan sijoitusyhtiön osalta pelkästään emoyhtiötä koskevan tiedon julkistaminen saattaa joissakin tilanteissa olla jopa harhaanjohtavaa. Harhaanjohtavaa voi siis olla esimerkiksi vain emoyhtiön substanssilaskelman tai sijoitusten julkistaminen, jos olennainen osa arvopaperisijoituksista ja -kaupoista tapahtuu sijoitusyhtiön konserniyhtiön lukuun. Tällöin on olennainen tieto koko konsernia koskeva tieto. Harhaanjohtavan tiedon antaminen on kielletty AML 2 luvun 1 §:ssä.

Sijoitusyhtiöllä tarkoitetaan tässä ohjeessa, jollei toisin mainita, em. syistä nimenomaan sijoitusyhtiön konsernia.

3 JULKISTAMISTAPA JA -AIKA

Rahoitustarkastuksen tulkinta AML 2 luvun 7 §:n julkistamistapaa ja -aikaa koskevista vaatimuksista on kerrottu rahoitustarkastuksen ohjeessa (ohjekokoelman nro 204.1).

4 SIJOITUSYHTIÖN OSAKKEEN ARVOON VAIKUTTAVAT SEIKAT

Arvopaperimarkkinalain mukainen julkistamisvelvollisuus koskee liikkeeseenlaskijan päätöksiä ja muita liikkeeseenlaskijaa tai sen toimintaa koskevia seikkoja, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon.

Arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavilla seikoilla tarkoitetaan tietoja, joita arvopaperimarkkinoita tunteva huolellinen henkilö pitää merkityksellisinä ja riittävinä sijoituspäätöstä harkitessaan.

Tietojen riittävyttä ja merkittävyttä arvioitaessa on huomattava, että yhtiön taloudellisen tilan ja yhtiöosuuden nykyarvon selvittämiseen huolellinen sijoittaja tarvitsee tietoja, joiden nojalla hän voi arvioida sijoituksen tulevaa tuottoa ja sijoitukseen liittyviä riskejä. Tällaisena tietona on pidettävä sijoitusyhtiön osalta tietoja yhtiön arvopaperisalkun sisällöstä.

4.1 Sijoitusyhtiön säännöllinen raportointi

Sijoitusyhtiön osakkeen arvoon vaikuttavat seikat voivat olla toisaalta sellaisia, että ne edellyttävät tiedottamista, vaikka poikkeuksellisia muutoksia ei olisi tapahtunutkaan (säännöllinen raportointi) ja toisaalta poikkeuksellisia seikkoja (poikkeuksellisten seikkojen julkistaminen).

Sijoitusyhtiön kannalta yhtiön arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavia tietoja, jotka edellyttävät säännöllistä raportointia, ovat toisaalta substanssilaskelma ja toisaalta sijoituskohteet. Sijoitusyhtiön toiminnan luonteen mukaisesti arvopaperien omistaminen ja arvopaperikauppa ovat olennainen osa liiketoimintaa. Arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavat seikat ovat siten pääosin samansisältöiset kuin esimerkiksi sijoitusrahasto-osuuden arvoon vaikuttavat seikat.

4.1.1 Kuukausittainen raportointi

Arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavia seikkoja sijoitusyhtiössä ovat, paitsi sijoitusyhtiön oma substanssi/osake, myös sen perustana oleva sijoitusyhtiön substanssilaskelma. Pelkän substanssi/osake -tunnusluvun esittäminen on riittämätöntä sikäli, että siitä ei voi päätellä esimerkiksi ns. vipuvaikutuksen riskejä sijoitusyhtiössä.

Julkistettavassa substanssilaskelmassa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- rahoitusomaisuus, vaihto-omaisuus, käyttöomaisuus ja tarvittaessa muu omaisuus (esimerkiksi pitkäaikaiset sijoitukset),
- vieras pääoma eriteltynä lyhytaikaisiin velkoihin ja pitkäaikaisiin velkoihin ja
- edellä mainituista eristä laskettu sijoitusyhtiön substanssi ja substanssi/osake.

Lisäksi julkistamisvelvollisuus koskee arvopaperien ja kiinteistöjen arvostusperiaatteita.

Sijoitusyhtiön arvopaperin arvo on pitkälti riippuvainen yhtiön substanssiarvosta. Substanssilaskelma on siten osakkeen arvoon vaikuttava seikka - paitsi substanssin olennaisesti muututtua - myöskin tilanteessa, jossa yhtiön substanssi ei ole olennaisesti muuttunut. Substanssilaskelma on tästä syystä julkistettava mahdollisimman usein, vähintään kerran kuukaudessa.

Tiedot on AML 2 luvun 7 §:n mukaan julkistettava lisäksi aina, kun yhtiön substanssi muuttuu olennaisesti. Julkista-

misen on tapahduttava tällöinkin lain mukaan ilman aiheutonta viivytystä.

4.1.2 Tilinpäätöksen ja osavuosikatsauksen yhteydessä annettava raportointi

Rahoitustarkastuksen mielestä arvopaperimarkkinalain tavoitteiden mukaisesti sijoitusyhtiön osakkaan on säännöllisin määräajoin saatava tiedot sijoituksensa nykyarvon ja tuotto-odotusten arvioimiseksi. Tämä on sijoitusyhtiöiden osalta käytännössä mahdollista vain, mikäli arvopaperisijoitusyhtiö määräajoin julkistaa substanssilaskelmansa ja käyttö- sekä vaihto-omaisuuteensa sisältyvät arvopaperit.

Koska arvopaperisijoitusten kuukausittainen julkistaminen saattaisi vaikeuttaa sijoitusten realisoimista, on riittäväenä pidettävä seuraavassa kappaleessa kuvattua menettelyä.

Ottaen huomioon sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden toiminnan tosiasiallisen samankaltaisuuden, on rahoitustarkastuksen mielestä AML 2 luvun 7 §:ä tulkittava sijoitusyhtiöiden osalta siten, että sijoitusyhtiön on vähintään osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen julkistamisen yhteydessä julkistettava sijoitusyhtiön konsernin omistuksessa olevat vaihto- ja käyttöomaisuuteen kuuluvat arvopaperit lajeittain sekä niiden määrät ja markkina-arvot. Valtiovarainministeriö antaa tarkempia määräyksiä osavuosikatsauksen ja tilinpäätöstiedotteen sisällöstä.

Ilmoitusvelvollisuutta on pidettävä perusteltuna myös tilinpäätöksen ja osavuosikatsauksen muun informaation totuudenmukaisuuden arvioimisen kannalta.

4.2 Poikkeuksellisten seikkojen julkistaminen

4.2.1 Sijoitusyhtiön osakkeen arvoon vaikuttavat poikkeukselliset hankinnat/luovutukset

Sijoitusyhtiön omistamien arvopaperien odotettavissa oleva tuotto muodostaa olennaisen osan yhtiön taloudellisesta asemasta ja toimintamahdollisuuksista. Sijoittajan suojan kannalta on tärkeää tietää, mihin sijoitusyhtiön varat on sijoitettu.

Yksittäiset sijoitukset tietyn liikkeeseenlaskijan arvopapereihin saattavat kasvaa suhteessa niin suuriksi, että ne ovat arvopaperimarkkinalain tarkoittamalla tavalla olennaisesti osakkeen arvoon vaikuttavia. Sama koskee tilannetta, jossa sijoitusyhtiö luopuu olennaisesti osakkeen arvoon vaikuttavista sijoituksistaan.

AML 2 luvun 7 §:n mukainen julkistamisvelvollisuus on katsottava edellä mainituilla perusteilla olevan ainakin, jos saman liikkeeseenlaskijan osakkeita tai osakkeisiin oikeutettavia arvopapereita on hankittu tai luovutettu lyhyessä ajassa sijoitusyhtiön omistamien arvopapereiden arvoon nähden huomattava määrä. Tällöin olennaisia tietoja ovat liikkeeseenlaskija ja sen arvopapereiden hankinnan tai luovutuksen arvo. Huomattavana on normaalisti pidettävä määrää, joka ylittää 5 % sijoitusyhtiön arvopapereiden arvosta ennen muutosta. Arvioinnin on kuitenkin tapahduttava tapauskohtaisesti.

Velvollisuus vastaa esimerkiksi teollisuutta, kauppaa tai vakuutustoimintaa harjoittavan yhtiön velvollisuutta julkistaa merkittävän liiketoiminnan myynti tai osto.

4.2.2 Sijoitusyhtiön omistamien arvopapereiden poikkeuksellinen arvonmuutos

Sen lisäksi, että substanssilaskelma on julkistettava, mikäli sijoitusyhtiön substanssi olennaisesti muuttuu, saattaa sijoitusyhtiö poikkeuksellisesti olla velvollinen julkistamaan tiettyjen arvopapereiden arvonmuutokset.

Sijoitusyhtiöllä on julkistamisvelvollisuus AML 2 luvun 7 §:n mukaisesti, mikäli sijoitusyhtiön omistuksessa olevien tietyn liikkeeseenlaskijan arvopapereiden poikkeuksellinen arvonmuutos vaikuttaa olennaisesti sijoitusyhtiön arvopapereiden arvoon.

Julkastamisvelvollisuus tietyn liikkeeseenlaskijan arvopapereiden kurssin muutoksesta on rahoitustarkastuksen mielestä ainakin silloin, jos muutos aiheuttaa olennaisen osan sijoitusyhtiön substanssiarvon muutoksesta. Sijoitusyhtiöllä on julkistamisvelvollisuus kuitenkin vain, mikäli myös sijoitusyhtiön substanssiarvon muutos on samalla olennainen.

5 POIKKEUSLUPA RAHOITUSTARKASTUKSELTA

Mikäli tiedon julkistaminen haittaa olennaisesti yhtiötä, tai jos julkistaminen olisi yleisen edun vastaista, yhtiö voi pyytää arvopaperimarkkinain 2 luvun 11 §:n 2 momentin perusteella rahoitustarkastukselta luvan olla julkistamatta tietoa.